

Papur y Bwrdd

4 Rhagfyr 2014

Teitl y Papur:	Strategaeth Hamdden a Mynediad Awyr Agored 2015-2020
Cyfeirnod y Papur:	NRW B B 82.14
Paratowyd y Papur gan: Noddwyd y Papur gan: Ysgrifennwyd y Papur gan:	Ceri Davies Rhian Jardine: Pennaeth Cymunedau Cynaliadwy, Gwybodaeth, Strategaeth a Chynllunio (KSP) Jont Bulbeck: Arweinydd Tîm Hamdden, Mynediad a Thwristiaeth, Cymunedau Cynaliadwy, KSP Roz Owen: Rheolwr Hamdden a Mynediad (tir ein hunain a thir wedi'i reoli) Cymunedau Cynaliadwy, KSP

Pwrpas y Papur:	Penderfyniad
Argymhelliad:	Cymeradwyo Strategaeth Hamdden a Mynediad Awyr Agored 2015-2020 a Chynllun Gweithredu cysylltiedig y Strategaeth Hamdden a Mynediad Awyr Agored 2015-2020 a'r Cynllun Atebolrwydd yn Seiliedig ar Ganlyniadau (RBA) dangosol.
Angen Penderfyniad:	OES

Effaith: Noder – efallai na fydd pob pennawd yn berthnasol i'r pwnc	<p>Effaith ar yr Amgylchedd: Mae mynediad a gweithgareddau hamdden yn gallu cael effaith gadarnhaol a negyddol ar yr amgylchedd. Byddwn yn cynllunio'n gwaith yn y maes hwn mewn modd sy'n cynnal a gwella'r adnoddau naturiol a ddefnyddir, a bydd yn helpu pobl i ddeall a gofalu am yr amgylchedd drwy ddefnyddio dulliau priodol.</p> <p>Effaith ar yr economi: Mae ffyniant economaidd a chyfleoedd gwaith ar gyfer cymunedau a mentrau lleol yn deillio'n aml o gyfleoedd hamdden yn yr awyr agored, yn enwedig mewn ardaloedd sy'n dibynnu'n economaidd ar weithgareddau ymwelwyr ac yng nghyffiniau'r ardaloedd hynny.</p> <p>Effaith ar y gymuned: Mae hamdden awyr agored yn gwneud cyfraniad sylweddol</p>
--	--

	<p>i iechyd a lles poblogaeth Cymru. Mae'r awyr agored yn gallu cynnig cyfleoedd i bob sector o gymdeithas ac mae dulliau hyrwyddo, cyfleusterau a mynediad priodol yn gallu gwella cynhwysiant cymdeithasol.</p> <p>Effaith ar Wybodaeth:</p> <p>Rhaid i'n gwaith o gyflawni'r Strategaeth hon a'r Cynllun Gweithredu cysylltiedig fod yn seiliedig ar dystiolaeth gadarn a chydlynus – gwneud y defnydd gorau o'r dystiolaeth sydd ar gael a sicrhau bod ein gweithgareddau yn cael eu monitro a'u gwerthuso'n gadarn. Mae ein cynllun RBA yn nodi'r data a'r dystiolaeth angenrheidiol a'n gofynion o ran datblygu data.</p>
--	--

Pwnc

1. Er mwyn symud tuag at reoli adnoddau naturiol bydd angen ystyried anghenion defnyddwyr hamdden a mynediad ac ystyried unrhyw ddarpariaeth o fewn cynllun rheoli ehangach: lle gellir ystyried pob agwedd ar fanteision cymdeithasol, amgylcheddol ac economaidd.
2. Mae darparu, galluogi a hwyluso cyfleoedd hamdden awyr agored yn perthyn i sawl maes gwaith gwahanol yn CNC ac mae cydnabod hyn yn allweddol i'r strategaeth hon. Mae yna gysylltiadau clir gydag adfywio cymunedol, addysg, cyfathrebu a'r manteision a ddaw yn sgil y rhain.
3. Mae'r Strategaeth hon a'r Cynllun Gweithredu yn cyflwyno ein bwriad lefel uchel ar gyfer gweithgareddau hamdden a mynediad awyr agored i staff CNC a'n rhanddeiliaid ar gyfer 2015-2020. Rydym yn cydnabod y gall blaenoriaethau Llywodraeth Cymru a CNC newid yn y cyfnod hwn ac y bydd angen adolygu'r strategaeth ar adegau priodol.
4. Mae'r Strategaeth yn darparu cysylltiad rhwng y Cynlluniau Corfforaethol a Busnes a Chynlluniau Cyflawni'r Gyfarwyddiaeth. Y nod yw cynorthwyo pob Cyfarwyddiaeth wrth iddynt fynd i'r afael â gweithgareddau cynllunio a gweithredu hamdden a mynediad ac mae gan KSP rôl bwysig yn helpu i 'drosi'r strategaeth a'r cynllun gweithredu yn Gynlluniau Cyflawni Cyfarwyddiaeth bob blwyddyn.
5. Caiff y Strategaeth a'r Cynllun Gweithredu eu hategu gan ein rhaglen 'Targedu Gofodol ar gyfer Manteision Cymdeithasol' (gweler atodiad 4), a gynhelir gan URS consulting. Bydd y gwaith hwn yn cael ei gwblhau erbyn diwedd Mawrth 2015, a thrwy ddefnyddio dull sy'n seiliedig ar dystiolaeth, bydd yn darparu dull gofodol i CNC lywio penderfyniadau ar y defnydd gorau o'n hadnoddau er mwyn sicrhau manteision i'r ardaloedd a'r bobl sydd eu hangen fwyaf. Bydd y gwaith o gyflawni ein cynllun gweithredu yn cael ei lywio gan y dull hwn.

Crynodeb

6. Mae cwmpas y Strategaeth hon yn eang iawn – mae'n cwmpasu'r modd:
  - Rydym ni'n rheoli ein hunain ac yn hwyluso defnydd ein hystâd ar gyfer hamdden a mynediad
  - Rydym yn gweithio gydag eraill i hwyluso a hyrwyddo hamdden a mynediad ledled Cymru, gan adlewyrchu ein marchnadoedd targed ac anghenion ein cynulleidfa
7. Mae dogfen y strategaeth yn gryno a lefel uchel ac mae'n cael ei chefnogi gan gynllun gweithredu manylach a chynllun atebolrwydd yn seiliedig ar ganlyniadau a fydd yn cael eu datblygu ymhellach wrth weithredu'r dull newydd.
8. Bydd y Strategaeth yn llywio gwaith CNC ac yn ein galluogi i siarad a gweithio gyda rhanddeiliaid, partneriaid a Llywodraeth Cymru, gyda hyder a sicrwydd o'n cyfeiriad strategol.
9. Datblygwyd cynnwys y Strategaeth hon a'r Cynllun Gweithredu cysylltiedig gan ddefnyddio gwybodaeth a syniadau a gasglwyd yn ystod cyfres o ddigwyddiadau rhanddeiliaid mewnol ac allanol.
10. Rydym wedi gosod y Strategaeth yng nghyd-destun Cymru – gan sicrhau y bydd ein Cynllun Gweithredu yn ein helpu i gyflawni agendâu priodol Llywodraeth Cymru yn ogystal â'n Cynlluniau Corfforaethol a Busnes ein hunain.
11. Mae rôl CNC fel sefydliad galluogi yn allweddol i'r strategaeth hon: bydd hwyluso ac annog eraill a gweithio gyda'n partneriaid yn elfen graidd o'n gwaith. Byddwn yn helpu eraill i ddarparu yn y mannau lle gallant wneud hynny orau, ar ac oddi ar ein tir ni.

Cefndir

12. Ar lefel Cymru, mae'r canlynol yn allweddol i'n strategaeth
  - a. Mae disgwyliad oes iach pobl yn amrywio'n fawr ledled Cymru (57.1 oed ym Mlaenau Gwent i 68.2 oed yn Sir Fynwy).
  - b. Mae'r rhan fwyaf o bobl sy'n byw yng Nghymru yn cymryd rhan mewn hamdden awyr agored yn achlysurol ond mae yna alw mawr i wneud hynny'n amlach.
  - c. Mae'r gweithgareddau y mae pobl yn cymryd rhan ynddynt yn mynd yn fwy amrywiol.
  - d. Mae pobl yn teithio pellter byrrach ac yn defnyddio mwy o geir, hyd yn oed ar gyfer pellter byr.
  - e. Mae tua 30% o ymwelwyr i Gymru yn cymryd rhan mewn gweithgaredd awyr agored yn ystod eu taith.
13. Mae ein Strategaeth Hamdden a Mynediad Awyr Agored yn gosod y cyd-destun a'r ffactorau sbarduno sy'n llywio ein ffordd o fynd ati. Rydym wedi nodi'r nod cyffredinol ar lefel Cymru ar gyfer gweithgareddau hamdden awyr agored a'r manteision sydd i'w cael ohonynt. O hyn, rydym wedi llunio ein Cynllun Gweithredu Strategol, sy'n nodi beth y gall CNC ei wneud, a sut y gallwn ei wneud, i sicrhau'r manteision gorau i bobl a

chymunedau sydd yn yr angen pennaf. Rydym wedi seilio hyn ar y manteision rydym yn dymuno eu cyflawni. Mae ein Cynllun Atebolrwydd yn Seiliedig ar Ganlyniadau dangosol yn nodi beth rydym ni, CNC, yn ei wneud i gyfrannu at nod Cymru a pha fanteision rydym yn eu sicrhau.

14. Mae Atebolrwydd yn Seiliedig ar Ganlyniadau yn system rheoli perfformiad sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau i wella canlyniadau i ddefnyddwyr gwasanaethau a'u cymuned. Mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn i CNC ddefnyddio'r dull hwn ledled y sefydliad.
15. Gweler Atodiad 1 – Strategaeth Hamdden a Mynediad Awyr Agored 2015-2020; Atodiad 2 – Cynllun Gweithredu Strategol Hamdden a Mynediad Awyr Agored 2015-2020 and; Atodiad 3 – Cynllun Atebolrwydd Seiliedig ar Ganlyniadau Dangosol Hamdden a Mynediad Awyr Agored 2015-2020
Atodiad 4 – disgrifiad o Raglen Targedu Gofodol ar gyfer Manteision Cymdeithasol

Camau Nesaf

16. Os bydd y Strategaeth hon a'r Cynllun Gweithredu cysylltiedig a'r Cynllun RBA yn cael eu **cymeradwyo**, byddwn yn:
  - Sicrhau bod cydweithwyr ledled CNC, a rhanddeiliaid allanol, yn ymwybodol o'i statws a'i gynnwys
  - Gweithio gyda chydweithwyr ym mhob Cyfarwyddiaeth i hwyluso'r camau gweithredu priodol yng Nghynlluniau Cyflawni Cyfarwyddiaethau (i 'drosi' y camau gweithredu yn fesurau gweithredu posibl eu cyflawni)
  - Defnyddio dull RBA ar gyfer monitro gweithrediad y Strategaeth
  - Gweithio gyda chydweithwyr i ddatblygu ein gofynion data a strategaeth

Risgiau

17. Os rhoddir **cymeradwyaeth**, o ystyried bod gennym lai o adnoddau, bydd angen i CNC sicrhau bod y gwaith o ad-drefnu ein darpariaeth (o ganlyniad i'n dull targedu gofodol) yn cael ei wneud yn gyson a chydlynus ar lefel cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Bydd peidio â gwneud hynny yn creu anghysondeb o bosibl o ran y defnydd o'n hadnoddau ac na fydd y bobl a'r ardaloedd a allai elwa fwyaf o'n darpariaeth hamdden a mynediad yn gwneud hynny.

Goblygiadau Ariannol

18. Bydd angen cynllunio gofalus ar draws y Cyfarwyddiaethau er mwyn sicrhau a chynnal ein cyfleoedd a'n rhwymedigaethau hamdden a mynediad, a rhaglenni cyhoeddus. Bydd targedu gofodol (fel y nodwyd yn y Strategaeth) yn helpu Cyfarwyddiaethau i gynllunio darpariaeth mewn modd cyson, gan sicrhau bod y peth iawn yn cael ei ddarparu yn y lle iawn. Bydd defnyddio ein hadnoddau mewn ffordd wedi'i thargedu, a sicrhau ein bod yn defnyddio'r dull targedu gofodol wrth

wneud penderfyniadau yn ein helpu i wneud y defnydd gorau o'n hadnoddau, o safbwynt staff a chyllid.

19. Mae gwaith sy'n helpu i gyflawni ein swyddogaeth hamdden a mynediad wedi'i ledaenu ar draws y sefydliad ac nid yw wedi'i gyfyngu i'r staff a'r adnoddau sydd wedi'u henwi'n benodol fel rhai 'hamdden a mynediad' yn ein systemau ariannol. Caiff llawer o'r gwaith hamdden ei gyflawni gan bobl sydd mewn swyddi llawer ehangach na hamdden a mynediad, er enghraifft, ein timau ardal lleol neu ein swyddogion partneriaeth. Bydd angen cydnabod ac ystyried hyn wrth symud ymlaen.

Cyfathrebu

20. Mae gennym gynllun cyfathrebu a ddatblygwyd ar gyfer camau cynllunio ac ymgynghori y strategaeth hon. Ar ôl cael cymeradwyaeth bydd angen Cynllun Cyfathrebu newydd er mwyn sicrhau bod yr holl staff a rhanddeiliaid yn ymwybodol o'r strategaeth a'i chynnwys.
21. Mae cyfathrebu a marchnata, yn cynnwys gwaith gyda Croeso Cymru i hwyluso a galluogi cyfathrebu effeithiol am ein gwaith a'n gwasanaethau, yn rhan allweddol o'r Strategaeth hon a'r Cynllun Gweithredu cysylltiedig. Bydd croesgyfeirio'r strategaeth hon gyda'n dull sydd wrthi'n datblygu a nodwyd yn ein Strategaeth Gyfathrebu yn allweddol wrth ddarparu.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb (AEG)

22. Mae gan CNC rwymedigaethau statudol o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae'r Ddeddf yn ein hystyried yn ddarparwr gwasanaeth o safbwynt ein tir ein hunain. Rydym wedi penderfynu bod y Strategaeth hon angen AEG llawn, ac ar ôl cael ei chymeradwyo, byddwn yn gweithio gyda Diverse Cymru er mwyn datblygu hyn.

Mynegai o'r Atodiadau

1. Atodiad 1 – Strategaeth Hamdden a Mynediad Awyr Agored 2015-2020;
2. Atodiad 2 – Cynllun Gweithredu Strategol Hamdden a Mynediad Awyr Agored 2015-2020;
3. Atodiad 3 – Cynllun Atebolrwydd Seiliedig ar Ganlyniadau Dangosol Hamdden a Mynediad Awyr Agored 2015-2020
4. Atodiad 4 – disgrifiad o Raglen Targedu Gofodol ar gyfer Manteision Cymdeithasol